

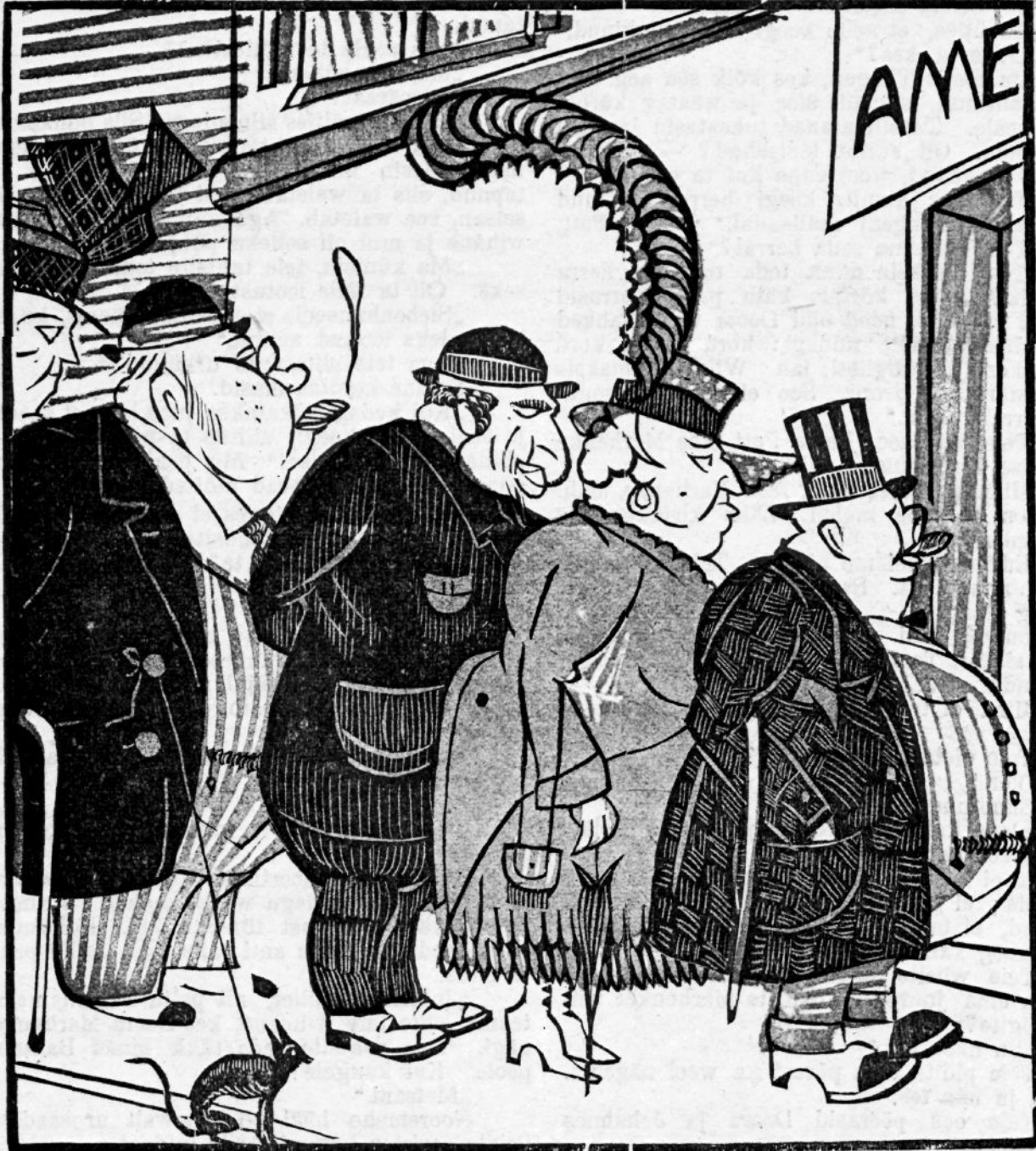
Meie Mats

Toimetus ja talitus asub Harju tän. 46/15.

Nr. 69. (251)

Laupäeval, 12. juunil 1920.

Nr. 69. (251)

Wiletsad ja waesed ehk Onu kingituste sabas.
(Loomulik üleswõtte.)

Prokuröör.

Lulse Westkirchi romaan.
(Järg 12.)

„Surnukeha juurest ei leitud ei kübarat, kleiti ega taskut. Mis teie arwate, kuhu need jäid?“

Pott kehtas ölasid.

„Kes seda teaks, see teaks enam.“

„Teie ütlete, Marhenke wõitnud selle raha lotteriis. Oli ta enesele loosi ostnud?“

„Ta ütles, et selle keegi talle kinkinud.“

„Ütles ta, kes?“

„Siin tõstis Tüngen, kes kõik see aeg oma ette wahtinud, silmad üles ja waatas kõrtsimehe peale. Ta silmalauad tuksatasid ja süda jäi seisma. Oli surnu lobisenud? — Siis oli wõitlus lõppenud, weel enne kui ta algas.“

„Ta ütles ainult, keegi herra kinkinud selle talle Leiningeni mailaadale,“ wastas Pott.

„Teie ei tunne seda herrat?“

„Kust peaksin mina teda tundma, herra kohtunik? Minu kõrtsis käib palju herrasid wäljast. Ja kõik need olid Doora wastu lahked ning kinkisid talle midagi: kord nõela, kord kanni, kord lotteriipileti, jah. Wiimane maksis kolm marka 50 penni. See ei olnud niisugusele herrale palju.“

„Teie olite see, herra Pott, kes Marhenke kadumise üle teatuse andis?“

„Mina ja Doora ema, lesk Marhenke. Jah. Nüüd on ta jälle mehel. Läks kirjakandjale Petersenile.“

„Emast kõneleme pärast. Teie wõite esitasa minna, Pott. Saatke oma sulane Kurt Sonntag siia.“

Sonntag tuli. Wastu tahtmist nihkus ta uksest sisse. Ta tusane nägu oli weel tusasem kui muidu. Käes keerutas ta mütsi.

„Mina ei tea midagi,“ ägas ta hammaste wahelt.

„Teie olete Kurt Sonntag?“

„Olen.“

„Sündinud?“

Sulane kahmas taskusse ja wiskas peotäie paberid kohtuniku ette lauale.

Ta ei tahtnud oma kurwa nooruse lugu jutustada; ei tahtnud teatada, et ta aia taga sündinud, ei teadnud kellest. Selle all oli ta juba eluaeg kannatanud.

„Teie wiisite Marhenke kohwri Bantelni tüdruku ema juure? Millal te Marhenket wiimati nägite?“

„Siin ukse ees.“

„Teie pidite teda pärast ka weel nägema.“

Teil oli ju üks tee.“

„Küla ees pöörasid Doora ja Johannes Müller metsa.“

„Ja teie ei näinud neid enam?“

„Mets oli liig paks?“

„Ja ei kuulnud neid ka juttu ajawat? Ei kuulnud kisa?“

„Ei midagi.“

„Teie sõitsite siis Bantelni? Kes tuli teile teel wastu?“

„Ei keegi.“

„Ometi liikus inimesi maanteel. Teile pidi ju mõni neist wastu tulema.“

„Siis ei näinud ma kedagi.“

„Olite teie siis nii sügawas mõttes, et midagi ei kuulnud ega näinud?“

Sonntagi käsi läks rusikasse. Ta ei wasta-
tanud.

„Mis peale te mõtlesite?“

„Ma olin wihane.“

„Mispärast?“

Sonntag wõitles silmadega. Siis puhkes ta:

„Kui wast keegi teile peaks ütelnud olema, nagu oleksin mina mõne Doora Marhenke ära tapnud, siis ta waletab. Nii tõeste kui ma siin seisan, see waletab. Aga mina olin Doora peale wihane ja mul oli selleks põhjusi.“

„Ma kuulsin, teie tahtsite teda omale naiseks. Oli ta teile lootust annud?“

„Siebenhausenis ei ole ainust meest, ke lele ta ei oleks lootust annud.“

„Aga teie olite teda uskunud?“

Sulane kehtas ölasid.

„Kui kedagi lükatakse juba lapsest saadik, ja seal tuleb keegi, silitab ta palgid ja ütleb: „Sina oled hea poiss!“ Mis peab siis arwama? Minul olid temaga head mõtled.“

„Ka Bantelni minnes ei puutunud teie siis temaga kokku. Siis andsite ta kohwri ära. Aga tagasi tulles, kas ta teile siis wastu ei tulnud?“

„Ei.“

„Teie ei ole teda ka näinud? Ei ole mingisugust karjatust kuulnud? Ei ole kedagi näinud maanteel ega mujal, kellest arwata wõiks, et ta selle kuritöö wõib olla tegi? Mõtelge järele.“

Sulane waatas kohtunikule leekiwail silmil otsa.

„Ei.“

„Hea küll. Wõite minna. — Johannes Müller!“

Kordnik pidi noortmeest toetama. Ta laiad ölad olid kütrus nagu wanal mehel. Wahetewahel käis ta kehast tõmbus läbi. Kohtuniku märguandmise peale anti talle tool, mille peale ta istus.

„Johannes Müller, nii palju kui siamaani teame, olite teie wiimane, kes Doora Marhenket nägi. Teie saatsite teda tükk maad Bantelni poole. Kui kaugele?“

„Metsani.“

Nooremehe hääl oli waewalt arusaadaw. Prints sosistas kommissarile midagi.

„Kus see mets seisab?“

„Umber poole tunni tee siit.“

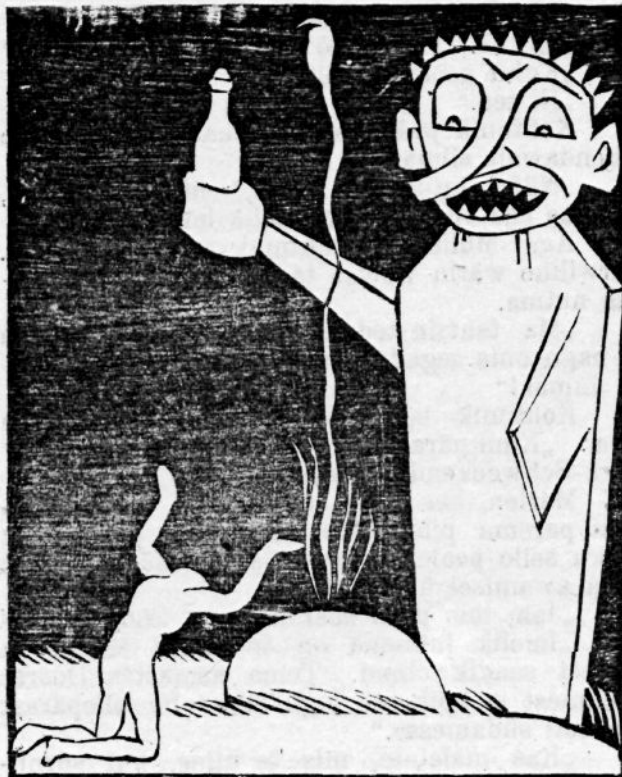
„Bantelni poole?“
 „Jah.“
 „Doora Marhenke leiti aga siit weerand tunni tee Berenbergi poolt küljest.“
 Müller pani käed näo ette ja hakkas nuuksuma:
 „Meie põllult.“
 „Kuidas te seda seletate?“
 Noormees raputas pead.
 „Teie lahkusite temast siis metsa juures?“
 „Jah.“
 „Miks ei saanud teie teda Bantelni?“
 „Ta saatis mu tagasi.“
 „Oli teil temaga tüli?“
 Müller ei wastanud.
 „Kuidas oli Teie wahekord?“
 „Ma tahtsin teda naiseks.“
 „Aga tema ei tahtnud?“
 „Sestsaadik kui tal raha oli, ei. Seda ütles ta mulle teel.“
 „Tegite temale siis etteheiteid?“
 „Ei mäleta.“
 „Ja kui Marhenke teid ära saatis, kas lahkusite siis?“
 „Jah.“
 „Ja kuhu läks Marhenke, Bantelni wõi mujale?“
 „Ei tea.“
 „Kas teie taha ei waadanud?“
 „Niipalju kui nägin, läks ta Bantelni poole.“
 „Ja teie?“
 „Mina tulin Siebenhauseni poole tagasi — tüki maad, ja jooksin siis metsa.“
 „Mis te seal tegite?“
 „Ei mäleta.“
 „Kas saite Marhenkega weel kord kokku?“
 „Ei.“
 „Miks te kodu ei läinud?“
 „Ei tea. Ma jäin metsa.“
 „Kui kauaks?“
 „Pimedani.“
 „Ja siis?“
 „Tulin siia.“
 „„Poolkuusse“?“
 „Jah.“
 „Mis wõis siis kell olla?“
 „Ei mäleta.“
 „Siin sadas 25. septembril kõwa piksewihma. Kas te siis märjaks ei saanud?“
 „Jah, sain.“
 „Ja ei läinud kuhugi warju?“
 „Ei.“
 „Jälle sosistas Pr'nts kommissarile midagi. Walter tõusis üles ja astus nooremehe juure.“
 „Teil on käe küljes haaw. Kust te selle saite?“
 Müller tuksatas kokku
 „Metsas põrkas üks ratsasõitja minu wastu,“ wastas ta tasa.
 „25. septembril, pärast kui Marhenkest lahkusite?“

„Jah. Ma olin kraawis maas. Seal sõitis mulle käe peale.“
 „Mis ratsasõitja see oli?“
 „Ei tea. Oli pime ja tema sõitis ruttu.“
 „Kuhu poole ta sõitis?“
 „Ei tea.“
 Kohtunik ja kommissar waatasid üksteisele tähendawalt silma.
 „Nüüd jutustage mulle,“ ütles kohtunik, „kuidas see oli, kui surnukeha leidsite?“
 Aga Müller ei suutnud seda jutustada. Närwiline wärin woolas ta kehast läbi. Ta hakkas nutma.
 „Ma tahtsin teda naiseks wõtta,“ seletas ta nagu oma segaduse seletuseks. „Tahtsin — oh Jumal!“
 Kohtunik laskis kordnikul Mülleri wälja wiia: „Kuni pärasteni. Teie wastutate ta eest,“ ütles Schweckendiek tasakesi.
 Marlen, kes nüüd tuppa hüüti, teadis asja-loost parema pildi anda. Kohtunik pani palju rõhku selle peale, kudas Johannes Müller ennast haua awamisel üles pidanud.
 „Jah, mis peab seal ütlema,“ kõneles Marlen. „Imelik inimene on Johannes Müller ju lapsest saadik olnud. Tema armastas Doorat südamest ja kõik see lugu läks talle sellepärast raskesti südamesse.“
 „Kas mäletate, mis ta ütles, kui surnukeha leidsite?“
 „Ütles? Herra kommissar, midagi ei ütelnud ta. Ta karjus: „Jumal andku mulle andeks!“ Mitte kui inimene — ei, nagu härg, kes tappa wiiakse, mõirgas ta ega lasknud ennast kuidagi rahustada.“
 „Hm. — Ma kuulen, teie aitate siin kõrtsis ka mõnikord talitada. Kas wiibisite 25. septembri õhtul „Poolkuus“?“
 „Pärast lõunat ja õhtul, jah, herra kommissar. Proua Pott andis mulle weel öösel süüa. Ainult silmapilgu wiibisin wahe peal kodus.“
 „Kas mäletate, et Johannes Müller sel õhtul „Poolkuus“ wiibis?“
 „Muidugi. Ta oli oimetu ja märg kui kass. Käes oli tal haaw, mis werd jooksis. Mina ja proua Pott sidusime selle tal kinni.“
 „Nii. Kas teate, kust ta selle haawa sai?“
 „Ta ei teadnud isegi, et tal haaw oli. Ja siis ütles ta, et olla kukkunud. Sellest olla ta haawa saanud.“
 Schweckendiek pööras Tüngeni poole:
 „Mis arwate teie sellest, herra prokuröör?“
 Tüngen rabis enda wägisi tuimast üksiuisusest üles:
 „See noormees näib enam lollakas kui kurjategija olewat!“
 „Üks ei aita teist. Neiu Marlen, on Johannes Müller tülinorijana tuntud?“

(Järgneb.)

Tagasi naturi juurde!

(Erapooletu filosoofia.)

Risti usuõpetus on nurka wisatud, kui asi, mis inimsoo edenemist takistab. Kultuur on inimsoo hävitaja. Tarvitusele tuleks võtta jälle wanad ebajumalad ja nende kummardamine.

Modern elumajad tulewad mahalõhkuda, sest need holawad inimest loodusest eemal: Inimesed peawad jälle mullakobastesse elama asuma, see on loomulikum.

Ei jäta ma!

Kuplee „Kosjasõidust“. Lauldud 30. V. ja 6. V.
Draamateatris.

Seda ütleb ilm ja teadus,
et meil mokas keeluseadus.
Aga Ernits julgesti
wõitleb wahwalt edasi.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui karskus pukki ei saa.

*

Usuõpetuse asi
on nüüd koolis õige sasi.
Papid, kõstrid hulgana
wõtwad protesteerida.
Ei jäta nad, ei jäta nad,
enne kui piibel kooli saad!

*

Kõlas maamees puskart ajab,
seega raha kokku ajab.
Ja kui tuleb politsei,
tõrgub maamees, ütleb: „ei!“

Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui pograst wälja ei saa!

*

Meil ju nähtaks palju waewa,
korraldakse noorsoopäewa.
Kirik wihast üsna keeb,
misjonpäewa ise teeb.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui noori wõrku ei saa!

*

Käes on juba ilus suwi,
sellepärast pole huwi
enam linnas hulkuda
linnarahwal tolmuga.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui külla sõita ei saa!

*

Toitluswalitsus ei maga,
eks ta tšekisaia jaga
leiwa asemele nüüd.
See on õige kena püüd.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui hagan otsa ei saa!

*

Tagasi naturi juurde!

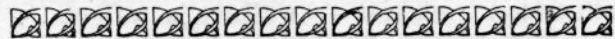
(Erapooletu filosoofia).

Ära tulewad hävitada kõik söögisaalid, tšekileivad, tordid ja muud mõnusused. Inimene peab jälle metsi mööda kolades enesele ise toitu muretsema, elajate peale jahti pidades.

Ja siis areneb inimesest ajaajooksul jälle üks ilus looduse laps wälja. See olgu meie aja inimsõõ ideaal!

Koolid, kus weel õpitakse,
warsti ära lõpetakse.
Sellepärast koolipoiss
wiimaks tuubib nii mis wõis.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui eksam läbi ei saa!

*

Eestil tihti uued rahad
tulewad, kui palju tahad.
Walerahategija
on nüüd warakoguja.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui omal patenti ei saa!

*

Meil platsmuusikat ei ole,
see on lugu hirmus kole,
Aga ega noorus weel
pole kurwastuse teel.
Ei jäta ta, ei jäta ta,
enne kui muusikat jälle ei saa!

*

Elutilga järel praegu
püüab iga mees peaaegu.

Olgu kirik, kõrts wõi kool —
kõneaineks monopool!
Ei jäta nad, ei jäta nad,
enne kui kilgi pähe saad!

Oswi.

Koerakutsikas.

W. W—er.

I.

Peale head, maitsewat lõunasõõki istusime me naisega pehme sohwa peal ja arutasime selle tühise ilmaelu küsimusi: tšeki leiwast, suwemuusikast jne.

Meie istusime, nagu juba ütlesin, kõrwuti pehmel sohwal. Naine silitas ja kohendas iseäranis õrnalt ja meelitawalt mu suuri wõrrusi ja juukseid, waatas hella armastusega mulle silmi, lasi oma peakese mu õlale waoda — sõnaga, oli inimese nägu, kes midagi tahab paluda.

Mina tean, et niisugusel korral on kõige parem waikida, lootuses, et naine oma palwet unustab ja mind rahule jätab. Nii sündis ka

tihti. Kuid sel korral ei aitanud minu taktik. Minuti järgi kuuldus naise hääl, õrn ja tasane kui Eooli arfe.

— Jaan! ma tahan sind paluda minu wä-ä-i-kest wäikest palwet täita . . .

Tunnen, kuidas südame all midagi kipi-tama hakkab, kuid teen rahulik — ükskõikse physiognoomie ja küsin :

— Mis siis, mu sõber? . . .

— Ah, see on niisugune palwe . . . Kar-dan, et ta sulle kentsakas saab näitama. . .

— Hm . . . Waatame. Ole hea, seleta pikemalt.

— Ei, parem arwa juba ise üles. . .

Missugune rumal ülesanne, kuri lase wõttal Arwa ise üles, mis peale pead sa raha raiskama. Aga ma ei taha protesteerida ja teen sügaw-mõttelise näo.

— Ehk oled sa, mu sõber, mu kübara walinud? . . . Mis siis, mina olen nõus. . .

— Ah, ei! Kübar on tühi asi! Kübar eest ära ei jookse. Ei, see on teine. Pahameel hinges tõuseb. Õerun hoolega otsaesist.

— Aha, tean! Sa oled enesele uue ülikonna walinud? . . .

— Jälle ei ole! Ole hea, mõtle hoolsamini!

— Ühise kurat! Nagu näha, pole asi sugugi nii lihtne, nagu arwasin! Temal on mõni grandioos plaan.

— Tahad sa ehk, mu ingel, automobiili osta?

— Ei, sinuga ei saa nagu näha toime! — naerab naine. — Saan ise sulle seletada: Kas näed, mu armas, mul tuli mõte enesele koerak-kest osta. . . wäikest — wäikest ja walget. . .

Teen suured, ümargused silmad ja pööran need oma teisepoole peale.

— K-o-o-e-rakest?! Aga mis saaks siis? See on ju hirmus! Halb hais, mustus. . .

— Fui, Jaan! Sa waatad kõige peale nii proosaliselt. . . Mõtle ometi, mis igawust ma sinu äraoleku ajal tunnen. Ma olen ju üksinda, täitsa üksinda. . . Mul pole kellegiga paari sõnagi võimalik wahetada. . .

— Aga, niipalju, kui mina tean, koerad ju ei kõnele.

— Ma tean. . . Aga minu juures saab siiski üks elus olewus olema. Koerad on ju nii truud. Ta hakkab haukuma ja mind lõbustama. . . See on nii tore! . . .

Teen wiimase enesekaitse katse ja räägin kindlalt :

— Üleüldse, mulle näib, on see tühi, wäärtu-seta mõte. . .

Siis tõmbab naine wihased kurrud otsa ette, ja ta silmad wätkuwad kindlusest.

— Mina tahan nii! Ära seisa mu ilmsüüta soowile wastu! . . . Teie olete alati walmis mind piinama! Alati! . . .

— Hea küll, hea küll, kallike! . . . — ruttan mina waigistama, kõnet pisarate rahega

ette aimates. — Mina olen alati walmis! . . . Homme kohe wiin kuulutuse lehte, et koerakest osta soowime . . .

II.

Wara hommikust muutus mu korter loo-maaiaks. Hommikust õhtuni käisid koeramü-djad omi neljajalgseid pakkumas. Mõned töid koguni paar tükki ühes. Siin olid mikroskoopilised koerakesed, keda westi tasku wõis pista ja niisugused, kes ühe kápaga wiieaastase lapse wõisid tappa. Olid mopsid, puudlid, bulldoged, hurdad. . . Korteriit täitis inimessoo sõprade haukumine, kiunumine, urin.

Naine walis ja walis ja ei suutnud kellegi peal peatama jääda. Kõik olid ta meelest ilu-sad ja armsad.

— Kas tead, mu sõber . . . waatas ta õrnalt mu peale, — ma arwan tükki kolm — neli wõtta. . .

— Halasta, armas! . . . hüüdsin ma palu-walt: kuhu mina siis lähen? . . .

— Missugune lollus! Palju sinule siis waja on? . . .

Wiimaks oli walik lõpetud. Naise kätte jäi õige tore puudlikene, pika, siidise, mustjas-walge karwaga, keda, nagu ilmsiks tuli, waja oli waheti-wahel niita, mille jaoks koera parikmaher tarwis läks, kümme margalise honoraariga wi-siidi eest. Paljaksniidetud puudel oli ilusama wäljanägemisega ja selle pärast wõttis naine nõuks uut perekonnaliiget sagedamini pügada.

Uus ettearwamata kulu! Pagana pihta! Tuleb enesel ainult kahe nädala tagant habet ajada. Minu peal ei paista see siiski nii silma, kui koera peal.

Naine nimetas puudli minu auks Jaaniks. Aitäh! Tahtmata tunnen uhkust selle üle.

— Waata ometi, kui ilus saba tal on . . . — räägib naine. Waatan. Midagi iseäralikku. Häameelega sasiks ta sellest sabaks ja wiskak-sin oma kaimu akna taha, aga . . .

Niimoodi muretsesime siis enestele koera-kese.

III.

Täna, teenistusest koju tulles ja koduseid riideid selga pannes, hakkasin ma omi toakingi otsima. Omaks suureks imestuseks ei leidnud ma neid. Imelik! Kingad seisid alati ühe koha peal — minu kirjutustoas, sohwa all. Näüd neid seal ei olnud.

— Mari! Oled sa mu toakingi näinud?

— Ah, jah! Hea, et sa meeldetuletasid. Nendega mängis Jaanike. Ah, kui naljakas ta oli! Ma pidin enese pooleks naerma. . .

— Kõik see on hüwa. Aga kus siis need kingad on?

— Tõesti ei tea ma, mu armas. Küll ta wist nad kuhugile ära on tassinud. . .

Lähen sukawael kingi otsima, lepitamata wihawaenu wastiku koerakutsika wastu südames

kandes. Pooletunnilise otsimise järele leian ühe neist puudekastis, teise — solgiämbris. Jalad külmetavad hirmsasti. Pistan kuiwa kinga ühe jala otsa ja hüppan selle peal tuppä.

— Algab! — räägin ma naisele tumeda heale: — siin on sinu pailapse esimesed wägitükid! . . .

Naine lagistab naerda.

— Soowin õnne! Ah, kui kentsakas sa oled! . . . Ma ei teadnudki, et sa nii hüpata oskad. Brawo, brawo! . . . Ära pahanda, mu sõber: homme ostan sulle uud kingad. . .

Jaän rahule ja heidan sohwa peale puhkama. Meeleolu aitab uud ja mu silmad wawad kinni. Paari minuti järgi tunnen, et keegi mu nägu niisutab.

Awan silmad ja näen, et puudel mu rinnal istub ja hoolega pügamata põski mul noolib. Jälestusega kargan püsti, kirun ja lähen nägu pesema.

— Mis sind nõnda ehmatas? — imestab weel naine. — Ma nägin ammu, et ta sind noolib. . .

— Ja ei wõinud teda minema ajada?

— Rumal! . . . Ta näitab ju sellega oma armastust üles. . . Kirun tasa, kuiwatan nägu ja heidan uuesti sohwa, nägu seina poole. *Missugune alatus!*

Kutsikas, keda nähtawasti minu ülekohtune teguwis pahandanud, hakkab walusasti mu parema jala kanda hammastega kriimustama.

Iseenesest mõista, saab mu hing täis ja annan wastiku koerarisule tubli lahmaku, nii et see kiunudes ülepeakaela nurka lendab,

— Hull! . . . ehmatas naine: — sa tapad nii mu waese koerakese! . . .

— Halasta! Nii närib ta terwe jala otsast!

— Mis sest siis! Nüüd walmistakse häid kunstjalgu. . .

Hm! . . . Asi wõtab halwa pöörde. Homme kohe waja äri aadres kuulata, kes kunst jalgu teeb.

Kui meie lõunalauda istusime, wõttis naine koera sülle ja hakkas lauarätikut temale kaela sidudes, teda enese taldrikust supiga söötma.

— Aga kus siis minu rätik on, Mari? waatan ma enese ümber.

— Praegu puhtaid ei ole, kõik on pesus.

Wõtan ninarätiku ja tarwitan seda salwräti asemel. Tunnen, et südames halwaks läheb. Kui nii edasi saab kestma — tuleb mul ärakarata. Neetud koeranäru!

Ühel päewal leidsin ma kodust huwitawa pildi. Kõõgitüdruk Kai pühib mu kirjutustoast Jaapani waasi kilde, mille mulle mu onu kinkis, Mikado maalt koju tulles. Mu kirjutuslaua sinine kalew oli aga tindiga üleujutud. Naine istus toolil, hoidis puudlit käes ja silistas teda õrnalt.

— Mis Paabeli segadus siin on?! kehitan ma õlge: — need killud. . . tindine kalew. . .

— Ah, ära räägi, Jaan! sõnas haledalt naine: mul juhtus täna õnnetus! . . . Ma tahtsin oma koerakest üle käe hüppama õpetada. Ta tegi ühe halwa hüppe, sattus wastu seda lolli waasi ja, muidugi mõista, sai haiget. Alati sead sa tee peale kõiksugu tühje asju. . .

— Aga tint? On see ka tema töö?

— No, jah, no jah! Muidugi! . . . tähendas kärsitult naine ja waatas seal juures nii mu otsa, kui oleks ma ise waasi purustanud ja tindi ümberwisanud.

See läheb lõpuks wäljakannatamataks. Neetud koerakutsikas teeb pahanduse pahanduse otsa. Katsun weel paar päewa kannatada.

Täna ootas mind uus lõbustus. Waewalt sain ma üle läwe astuda, kui naine mu uuesti ukse poole pöörab.

— Mine kutsu arst. Jaanike jäi haigeks. Tee aga kähku, mu sõber.

— Aga Mari. . . Ma tahan koledasti süüa. . . wõib ju Kai minna.

— Kaiel pole aega: ta paneb Jaanikesele kompressa. . .

Hirmsaid sõimusõnu suust wäljaajades, kuulen sõna ja lähen loomaarsti otsima. Peale kõwat jooksmist leian wiimaks tema üles ja sõidan teda haige juure. Konsilium kestab kaks tundi. Puudel tunneb kergendust. (Temal on lihtne influentsa) Annan tohtrile wiimse sajalise, mille eest endale uusi pooltaldu osta tahtsin ja, teda wäljasaates, küsin jumalaga jätmise juures tumeda häälega:

— Ütelge, tohter, missugune kihwt koerte jaoks kõige mõjuwam on? . . .

— Mitmesugused. . . wastab tohter mõttes.

— Kõige parem on strihniin. . .

— Aha! Tänan teid!

Igaks juhtumiseks waja teada. Wõib olla tuleb ehk otsustawad abinõud tarwitusele wõtta.

Läks weel kolm päewa mööda, ja kõik mu kannatus on lõppenud. Kurjategija on mu elu tükki mõrudaks teinud. Tema on mu tarwilikud paberid puruks rebinud, kirjatasku tükki-deks närinud, kalossid, mu kasuka käikse otsast ärakaristanud. Sõnaga, neetud koerarisu ei pidanud mind sugugi peremeheks ja püüdis iga sammu peal mulle kahju teha. Siis sai puudli surmaotsus allakirjutatud. Tuttawa welskeri abil pool naele strihniini ostes, segasin ma selle koera hommikueine sekka ja . . .

Ja õhtuks lamas mu kaim hingeta kehana. . . Naine möllas hüsteerikas, oma pailapse üle nuttes. Mina püüdsin oma näol pühalik-kurba tundmust ja piirita kahetsust kujutada. Aga südames laulsid mul linnud. Tundsime enesel ütlemata hea olewat. Tõsi, ma tegin küll halwasti. Aga, mu herrad, nüüd wõin ma jälle rahulikult magada, kartuseta, et mu jalg otsast äränaritakse, wõin jälle oma toakinge harilikul kohal leida ja mis peaasi, wõin jälle igal nädalal habet ajada.

Põosaalused nõukogud.

Ehk küll Kingsepp läinud Wenemaal, siiski igal ajal Nõmmel, Pirital põõsa all võid kommunisti näha sa ja nad töötavad seal täie auruga!

Uuesti asus meie korterisse rahu ja vaikne elu. Naine oli terve nädal haige, aga jäi selle järgi rahule.

— Kas tead . . . — rääkis ta siis: — võib olla on see paremgi, et Jaanike suri. . . Siiski tegi ta palju pahandust. . .

Ma olin meeletu rõõmu pärast. Terwelt kaks nädalat tundsin ma enese kui taewas olewat. Ma läksin priskemaks ja paksemaks ning wilistasin alati lõbusaid wiise. . .

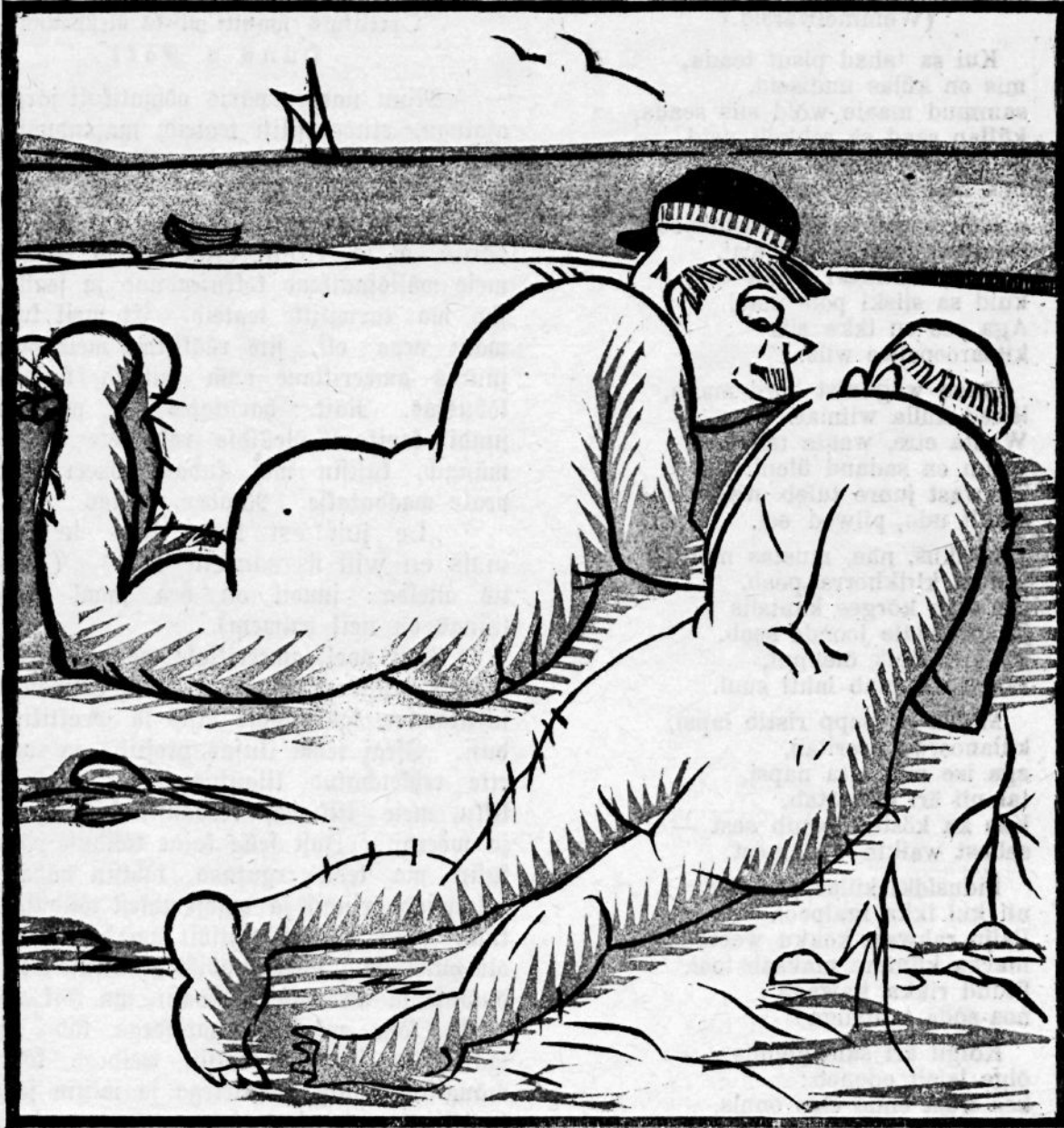
Ühel laupäewal, kui ma weidi warem koju tulin, wõttis naine mind õrnemalt, kui harilikult wastu, musutas wiis korda ja, pead mu õlale lastes, sõnas häbeliku häälega:

— Ära pahanda, armas Jaan. . . Mulle toodi täna teine koerakene. Aga wäike, wäike. Ta on nii armas, et ma ta ärawõtsin. . .

Mu jalad nõtkusid mu all, ja ma langessin jõuetult toolile . . .

Suwitajad Eesti Siberis.

„Siseminister tulla ka suveks Haapsalu. . .“
 „Tõesti! . . . No, mis kurja tema siis teinud on?“

Meie näitlejate suvituselust.

Igal maal on oma näitelavad ja ei puudu teadete-togumine ühsete näitlejate kohta. Ka Wenemaal oli Schallapin, kes Gestis praegu päevafüüsimuselt, piittelehtid s. Tema suvisest eraelust kirjutati õige huvitavaid asju.

Sellepärast olgu siinkohal ka mitmed teadid Gestli näitlejate kohta.

B. Hans n läheb muidugi Schallapini poole küsima.

A. Sõltit — väljamaale ennast kunstis täiendama. Küsimismärk.

G. Einer saadetakse kah väljamaale ja nimelt kunstisõjatonna poolt — mitu hakkab igaw.

A. Trilljärw kirjutab uue draama pealkirjaga: „Mainitud suhtes“.

B. Pinna hakkab suwel kárn-ri töõd tegema.

A. Teikow elektriseerib.

G. Waks laulab kupleesid.

J. Garqel rewideerib — kah kupleesid.

Põlli Mõttus — lihtsalt suvitab.

D S w i.

Ringwaade külas.

(Wommelwärsid.)

Kui sa tahad pisut teada,
mis on külas uudiseid,
sammud maale wõid siis seada,
küllap saad sa rohkelt neid.
Sellepärast kuulake,
mis seal nägin rohkeste:

Kõige pealt — küll hirmus sõita
raudteel praegu igal a'a'.
Ei saa minutitki wõita —
kuid sa siiski pole maal.
Aga see on ikka siis
kitsaroopalise wiis.

Jõuad wagonist kord maha,
lähed külla wiimati.
Waata ette, waata taha —
wihm on sadand üleni.
Taewast juure tuleb weel —
ainult udu, pilwed eel.

Kirikus, näe, mustas mantlis
jutlust kirikherra peab,
ise asub kõrges kantslis
ja siis hääle joonde seab.
Ta kui ööpik õiekuul,
rahwas kuulab lahti suul.

Mõnikord papp ristib lapsi,
külanoorust leeritab,
aga ise müüb ta napsi,
tal nii äri õnnestab.
Kas ka kõster teenib sest —
sellest waikin südamest.

Pidusidki külas peetaks,
nii kui ikka igalpool.
Palju rahwast kokku weetaks —
marka kümme maksab tool.
Pidud rikka kawaga:
noa-sõda tantsuga!

Kõigil äri samogonnis
õige laialt edeneb:
kes wast enne elas onnis,
suureks saksaks sirguneb.
Laul on neil kõike head,
laudas lehmad, lambad sead.

Ja siis lõpuks — külaneid!
Need on rõõmsad alati.
Nõndasama poisid, peid
külauhkus nemadki.
Linnaneid põdurid,
nagu raudtee wedurid.

Nii on külas palju näha,
kui kord läbi sõidad sealt.
Kõik ei jäägi minul pähe —
palju nõuaksin ma pealt!
Sellepärast kuulake:
nüüd lä'en Wirru lõunale.

Oswi.

Smelit reis Narwa.

Spetlikuts manits mis-ks ülespannub

Hans v. Käfl.

2

Minu naaber päris põhjalikult järele Cesti ajalugu, etnograafilisi teateid, majanduslist seisujorda ja iseäranis meie wäljawaateid tööstuse ja exporbi peale. Õnneks oli mul ühes „Mémoire sur l'indépendance de l'Esthonie, présenté à la Conférence de la paix“, mida meie wälisfaatkond kokkuseadnud ja sealt laenafin ma tarwilikke teateid. Et meil kuni Narwani aega oli, siis rääkisime meie palju, kus juures ameeriklane oma wiletsa keelega mind lõbustas. Näit.: harutates seda, misfugust osa juudi kapitaal üleüldise rahwaste ökonomikas mängib, küsifin ma, kudas Ameerikas juutide peale waadatakse. Naaber wastas:

„Le juif est bon dans le paysage, mais en will ils santent mal“. (Tema tahtis ütelda: juudil on hea maal elada, aga linnas on neil halbem).

Igal pool, ameeriklase waadetes ja armamistes, tundus nagu weresse kaswanud külmutitarifim, igas asjas otfis ta praktilisi järeldusi. Isegi tema ilusas profiilis ja aeglastes, ette rehkenдатud liigutustes oli midagi masinlikku, meie liikuma, ekspansiwse hingele külma ja wõderast. Just selle kaine tõsiduse pärast katfufin ma teda ergutada, tahtfin näha, kas ta tuluasjade ringist ja omast uhkest tõsidusest wälja tulla saab ja ka lihtsalt naerda oskab. See oli humitam. Wõttes abiks prantsuse keele paendumuse ja terawuse, külmasin ma kõik meie ajaliku kõne wäikeste naljadega läbi, näitafin igat asja sfarfis, wõtsin weidrad kontrastid, mängifin sõnade mõistetega ja wiifin järeldused loogiliselt ad absurdum — nii et lõppude lõpuks hea yankee suure ifuga naeris. Aga tundus, et see naer temale üks täitsa harjumata asi oli, mille rohkuse üle ta wist ise imestas, nagu oleks ta fogemata veratriini ninasfe tõmmanud ja siis tumbide wiifi aewastanud. Nagu näha, ei raiska ameeriklane kunagi oma aega terawmõttelises kõnes, dialektikas ega humoris.

Üks asi humitas mind wäga, aga seda oli raske teada saada. . . See on: misfuguse mulje wiib see ameeriklane meilt, Cestist, kaasa? Wõiks ju kergesti ettekujutada inimese tunnet, kes Chicagos üleskaswanud ja New-Yorkis elas, kus puymajad muuseumi asjad, kus tehnika igas

wähemas kui asjas inimesele mõnufusi loob, millest meie ei aimagi, kus õht uulitsal suwel külmas ja talwel soojaks muudetakse, kus elekter isegi kõõgi pliitates töötab, ma ütlen: wõib ette kujutada, kudas see ameeriklane, konutates külmas waguni korridoris, 1½ tundi Sompajaamas ootas, kuni webur metsa läks puid tooma, kuna reisijad ümber wäikese jaama uitasid ehk ajalehe kuulutusi lugedes haigutasid!

Ma küsisin wiimaks, kudas temale Gesti meeldib. Ameeriklane jäi mõneks sekundiks tõsiseks, siis paistis korra tema näos ja filmis nagu heatahtline naeratus; järsku muutus ta jälle külm-tõsiseks ja ütles:

„Aga. . . wäga hästi.“

Wiisakas rahwas! Pärast seda olime mõlemad wait.

3. Narwas.

Sommiku, kaunis wara, jõudsime Narwa. Ameeriklane waatas huwitusega rahwast. Waksalis jalutasid liht politseid, sala politseid ja poliitiline politsei, peale walwe ja kaitseliidu. Perroonil, ukse ees, seisid puhwetipidaja ja nuustas nina sea põie sisse. Wiimane asjaolu rikkus meie sõõgiisu ja meie läksime linna. Oli alles wara ringreisi linnaasutustes ette wõtta, sellepärast arwasime meie heaks oma habet ajada lasta.

Kuba uulitsal äratas meie wõeras keel ja minu lõuahabe inimeste tähelepanu, mida meie ei soowinud, sest incognito on parem reisida.

П s c h i b ö s c h ' i habemeajamise pooti sisse astudes, leidsime sealt wiisaka äriomaniku, kes, peale lahke terwituse, minuga järgmiselt juttu ajas: tema tegi põidla soontest oma kae peale wäikese augukesse, tõstis kae nina alla, nuusutas — ja waatas küsiwalt minu otja. Mina raputasin pead. Siis lastis omanik sõrmega nipsi oma kurgu peale, kõhatas ja waatas jälle — mina raputasin weel pead. Siis pigistas ta pahema silma finni ja naeratas kelmilt. Mina wangutasin taas pead. Äriomanik kumardas ja läks.

„Mis see tähendab?“ küsis ameeriklane.

— „Lieber ohne Worte“ — wastasin mina.

Kui meie raseeritud ja puuderdet nägudega uulitsale astusime, seletasin mina ameeriklasele seda pantomiimi: esimene nummer tähendab — kolaini, teine — napsu ja kolmas on iseenesest arusaadaw,

„Aga, kas see kõik on siin lubatud?“ küsib tema.

— Mitte sugugi. Omanik on juba trahwitub. —

„Tähendab, trahw oli wäike?“

— 90.000 marka. —

„Dou! . . . Ja tema maksis?“

— Maksis ja tänas weel pealegi.

(Järgneb).

24 tunnilest rändamisteed.

Kord mul tuli pähe mõte — hullumeelne ettewõte! —
kõuwallas teha reisu,
et saaks tundma asjaseisu:
kuidas on näkid loob ja wärgid —
kangel wiimsepäewa märgid;
kuidas „eluwega“ lugu —
kas saab teha teeta sugu;
kas weel ilka sahkerdajad
jookswad läbi termes majad,
otside, kust saaksid osta
põrja ossi, lamba kesta.

Olin saanud naabripapalt
pustarit, mis toobud Tapalt,
see mul pani auru pähe —
paljast mõttest oli wähe:
tegin walmis testamendi,
õnnistasin hõl' id, wendi,
andsin wihame-stel' õndeks,
et ma n ndel pol ks wandeks,
lep'sin waenlastega ära,
tegin surmapalwe-kära —
ja siis tept kätte wõtsin,
tähtsa reisu peale tõtsin!

*

Äst polnud nii hull mitte,
kui ma kujutasin ette —
oli osalt wana moodi . . .
Äinult kõrget Ragu" loodi
ümber samal päewal, tunnil,
kui ma kuiuwa kurgu sunnil,
leppi koertepassiks kandes,
„wisiti" tegin „Hansha tantel" . . .

„Tantel" jumalaga jättes,
tema juurest ära tõttes,
lätsin „usuwendi" kaema,
„wiimsest päewast" teateid saama. . .
— „Wiimne päew on wäga ligi,
wala palwes palehigi,
kurja tee pealt ümber pööra —
peagi tuleb Soodom, Romorra!"
tõendas mulle Lohi-Tõnu,
seades pähalkult sõnu
(Ise pilte Teisrel' heitis —
ilus plita seal end peitis. . .)

Tänasin tad soojel sõnul,
 lah tleja hinge mõnul,
 lalli nõu eest, mis ta annud —
 j, siis seadfin eemal' sammud.
 Vähe maad, kuid ebas' tõndfin —
 hirmust väsimust siis tundfin.

„Torwis kurja tee pealt pöördas,
 kus mind kurat tahab neelada! . . .“
 parodeerisin neid sõnu —
 lätsin Teistripõlita manu. . . .
 Peale otsimist tufast, pikka,
 tarelandilt leidfin plika.
 Randfin palve ette talle:
 võimaldada rändajale
 tunniks, paariks puhkust pisut. . .

— Soojas pesas, neiu rinnal,
 mõrtust tundfin reisu hinnal! . . .
 Ei saand und, seal lobin mingi —
 keegi tuleb, labib ringi,
 olen juhm siit imelikust, —
 tõmban ruitu tuld ma tikust:
 nden — see mõõros Tobi-Tõnu,
 kes mul rääkis pähe sõnu. . .

„Aga — kui ma juhatada
 võtaks Tõnul' õiget rada,
 aita's teid, ekkind hinge,
 pöördas pörgutee pealt ringi? . . .“
 mõtlesin ma meele võrgas,
 nähes Tõnut juur pörguas. . .
 Ornat tema laenla mõtsin,
 luugiangu poole tõtsin,
 siin tal belsin: „Bõh & toboju,
 siit su tee viib otse koju! . . .“
 juhtisin ta luugist alla. . .
 Siin võib päästa lõpu walla. A. Satalah.

Eesli mesi.

See ei olnud harilik eesel. Ei, see oli eesel-mõttetark, eesel-poeet, eesli-geenius. Ilma naljata oli.

Eesli elukutse ei meeldinud talle sugugi ja ta tahtis mesilaseks saada.

Selle mõttega lähines ta wana targa ja tähtsa töomesilasele ja palus sellelt õpetust, näpunäiteid mesitöö kohta.

„Kuidas teie, mesilased, seda ometi teete?“

„Tõmbame enese lilleõitel mahla täis, see muutub meie sisekonnas meeks, kust meie seda ka kargedesse välja tilgutame.“

Eesel liigutas kõrwu ja lausus: „Aa! Ma mõtlesin midagi raskemat. Üsna lihtne töö. Wõtke mind ka oma seltsi, küll näete, teen üksipäini kõik teie suure töö ära.“

„Well, enne aga pead proovitöö näitama.“

„Nõus,“ kiitis eesel, läks, pani aias kõik lilled nahka ja tuli siis eksaamile.

Hulk mesilaste maestrosi olid eksperitidena kohale ilmunud, terve mesila ümbur oli paks pilw ja lõpmata sumin: ootamata uudis oli kaugelt ümbruskonna mesilased ja kimalased kokku meelitanud.

Põnew oo'amine kärsitas kogu, pani igatühte „eesli meest“ kõnelema.

Arwamisi oli mitmesugusi ja õige lahku-minewaid. Optimistid panid suuri lootusi eesli mesitööstuse katse kordamineku peale ja kõnelesid uuest ajajärgust; skeptikused ei arwanud miskit asjast tekkima; oli ka neid, kes alati õiged tahawad olla ja seepärast endid erapooletud kiitsid olema, s. o. ei ninaga ega ninata.

Wiimaks ilmus asja sõlm — eesel, uhkel aeglasel kõnnakul, tegi sügawa kummarduse ja võttis tähtsa näoga eesli olümpia poose, mille üks olulisemaist atribuutidest ülestõstetud saba on.

Kõmisew tiivasumin terwitas päewakangelast. Lühikese pateetlase kõnega awas oraator Sum-Sum ametlikult määratud pidukäigu, kus ta asja tähtsust igakülgselt ja päewaselgelt oskas ette tuua.

Siis kandsid paar kaljukotka, keda selleks mesilaste kuninganna Sa-Sa palunud, suure hiiglakärje ette, mis kohe eesel-mesilase poolt täidetud pidi saama.

Kallis oli see kärg maksma tulnud: miljard toobikest mett wõlgnes Sa-Sa riik selle eest Jou-Jou riigile, aga oodetaw kasu pidi kõik tasuma.

Saatuslik moment oli käes.

Eesel-mesilane hakkas kärke täitma. Kuid ümber olejad ei tunnud sugugi mee lõhna, waid koguni nagu . . ., ei, ei, seda ei julgenud nad mõteldagi.

Eksperdid lendasid kohale, rahwas surus lähemale.

Esiti olid kõik nagu puuga pähe löödud.

Siis tõusis rahwa seas ähwardaw sumin.

„Sõnnik,“ sülitas Sum-Sum, ja see sõna käis sekundiga suust suhu. Siis hoiskas keegi: „Andke kelmile! Nõelake petist!“

Ja pihu põrmu langes mesilasi õnnetu artisti, tahtmata aferisti selga.

Wiu ja wops käis nõelu küll ninna, küll silma, küll mujale, kus aga ruumi sai.

Eesel-mesilane lendas läbi metsapadriku, üle kraawide, aedade, põldude, niitude, nii et puru-jutt taga, aga nuhtlusest lahti ei pääsenud.

Wiimaks jooksis järwe, lasi wee alla, wahel nina otsa hingamiseks wälja pistes ja ootas seni, kui mesilased wiimaks sealt ära kadusid.

Meie wõime muidugi mesilaste peres skeptikute kahjurõõmu ja erapooletute tõendust, et nad eesli meetegemise peale kaasksepsusega waadanud, kõige suurema julgusega konstateerida.

Kuid kuulu järele lubanud Sa-Sa erapooletuid ülesse puua, et nad oma skepsist õigel ajal ei awaldanud.

Sum-Sum on aga nõdrameelne ja pakub igäuhele eesli mett, ise seal juures koledasti naerdes.

Satüürik Siu-Siu on eesli mee kohta oma kõige kihwtisema satüüri kirjutanud, mis kaua aega tsensuri poolt keelatud oli, nüüd hiljuti aga aresti alt wabastud, kust meie ka selle juhtumise sündmustiku oleme wõtnud.

Eesel-mesilane Jo on kõige äärmisem pessimist ja mesilaste wihkaja. „See pime hulk ei suuda tõsise talendi geniuse wäärtusest aru saada,“ räägib ta.

Huwitaw ning õpetlik oleks muidugi juhtumist ka Jo enese redaktsioonis kuulda saada ja ma loodan, et see mõnele wast korda läheb.

Jo'l on suur hulk järeltulijaid, kelle hulgas kellegi Hio sõrast muinasjutt on ilmunud, mille järele kord walge eesel ilmub, musta lapiga otsa ees, kellel jalgade ja saba asemel tiivad on, ja kes tõsiseks ülieesliks ja eesel-mesilaseks saab.

Saagu, kui saab, loodame, et meile ta mett tarwis ei lähe. H. A.

„B ab itta wist paremat leiba andma, muidu hakkawad suwel automobillid kartma“, ütles Kriitja „Bäew-lehaga“ ähwardades.

„Kuradi liitajumõttjad!“ ütles Mart, kui hõred rohkem 10.000 morgast järele ei jätnud kui 1300 marla. August Brawò.

Armas noorsugu! . . .

Jutlus.

Ja on jõudnud see aeg, kus heidetud usuõpetus koolist wälja ja sulatud kirikuõpetaja ees kooliuksed. Ei ole see mitte õiglane, mis on tehtud, sest kes hoiab veel noortsugu õige tee peal, et tema mitte ei sattu laia tee peale ja ei lähe hukka! Ja kes wastutab selle eest, kui kord uus põlw tõuseb, et kirikud rahwast tühjaks ei järe ja õpetajad nalga ei sure! . . . See oleks hirmus kahju taewale ja põrgu jääb kitsaks juure woolawa rahwale. Sest tea noorsugu, kui sind mitte papp ja õpetaja ei juhi, sattud sa kohe laia tee peale. Ainult piibel käes ja Jumala sõna suus, wõid sa ainukest õiget eluteed käia, mis su paradiisi wiib.

Juba õngi märgata suured wiimsepäewa tundemärgid: sel ajal kui peetakse „Estoonia“ kontsertsaalis püha palwet, lõbustawad end teised noored Draamateaatriis ja kuulawad „Kosjasõitu!“ Wiinamüük on lubatud, raatuses pannakse inimesi paari jne.

Ja oleme meie kibedas wõitluses, et päästa veel, mis päästa wõib. Ja teeme me kihutus-tööd, nagu enne Asutawa Kogu walimist, et pöörata nii wanu kui ka noori kiriku rüppe tagasi.

Ja oleme me hakanud asutama kristlikkude noortemeeste ja kristlikkude tütarlaste seitsa. Ja hoiame me neid seltsa teine teisest eemale, sest see ei ole mitte hea, kui tütarlapsed ja poisslapsed kokku puutuwad.

Aga waata, kui me usu asju seletame „Estoonia“ kontsertsaalis, on meid kuulamas palju rahwast, kes plaksutawad waimustatult käsi. Ja näitab see, et leidub Eestimaal veel siiski inimesi, kes meist — õpetajatest — lugu peawad. Kuid neid on tarwis veel õpetada, et nad mitte ei plaksutaks ka me wastastele, nagu seda harilikult teewad.

Ja nüüd, armas ristikogudus, palume taewataati, et tema alati laseks sadada palju wihma, kui meil jutlus, sest siis woolaks kõik rahwas kirikusse wihma eest pelgu ja me wõiksime neid pöörda selle õndsaks kitsaks tee peale, mis wiib otse taewa. Amen.

Ja nüüd palume veel lõpuks: Kui kuradid sind kiskwad . . . Ed. Ironia.

Paroodiad.

(„Raske ilmaelu“ — Lõbusast talupojast.)

Raske ilmaelu,
tunned piina, walu,
naine ikka sõimab sind,
wäljas pole parem hind.
Ammu ootad rahu,
ammu saiajahu,

kuuled ainult kära sa,
angeldamist otsata.
Siiski lõbus tuju,
kui läen õhtul koju.
Tean, et saan tipsukse
sõprade pool wälkese.

*

(„Mäe otsas, kalju lossis . . .“)

Mäe otsas, Toompea lossis
õites mull üks mamslike,
kelle mokad olid mossis,
kuid kes siiski armsake.

Tema ministeeriumis
teenis juba aastat kaks,
mina käisin tehnikumis,
läksin ikka paksemaks.

Ära sõitsin — Pärnumaale
juure õpp'ma tehnikat,
jätsin kalli Eestimaaale,
mis näis õige olewat.

Pärast kahte kuud ma jälle
tuln sama tuntud teed,
ronisin siis Toompea mäele,
kust kõik paistab: metsad, weed . . .

Minu kallim oli läinud
juba tshoni kaenlasse.
Ministeerium ka kolind
alla Kassisabasse.

Oswi.

Põlew lamp.

Georg Kuzeler'i nälgijutt.

Meie olime äärmiselt seltfilised ning mina olin
kohlemata usinam. Minu sõbra Hans Brauni
mõeldud õhtu tütawad kui igawest laiskworsti. Selle
pöale vaatamata kosis ta nõibuslik-ilsusa naissterahw,
miljonilise warandusega tulewikus. Milllega wõitis
ta neiu sümbant? Minult oma haruldase, üleloomu-
lise usinusega. Kõige toredam on aga see, et mina
ise, wastu enda tahmist, teda aitasin.

Mina olin arst ning juba mõnesuguse pra-
tika omandanud, kuna sellel õitsewal, elurõõmsal
mehikesel weel lõpulit eksam õigusteabuse osatonnas
läbi oli teha.

— Saad näha, — rääkis mulle Hans wälja-
kutsuwalt, — teie saate õhtil näha, kui usin ma
olen! Ühe, kase kuuga on mul õhtil läbi. Ma mu-
retsefin mõned raamatud, lõikasin nad juba lahti
ning tahan nüüd teaduse merde waada.

Minu ajas see südamest naerma ning mu
naer pahandas teda.

— Sa ei usu? — hüüdis ta, — küll näeb,
kuidas ma hoolisusest lahjaks ja lahjatult jään.

Ma ei uskunud seda, kuid wastu ootimisi pidas
ta sõna. Mul tuli seda uskuma jääda juba lige-
mail päiwil, ehk parem — õh.

Ühel õhtul tulime aerie pidult, kuna kell kase
ümber näitas, aga täpisealt ma ütelda ei wõi, sest
et aega tähele ei pannud.

Seda tuleb sellega seletada, et mina oma
kauge sugulase, noore Ameerika neiu seltfisi olin,
kes mõneks ajaks meile wõerfisi oli tulnud. On-
nelit ning armastaja, sammusin ma miss Mary
Wentwort'i kõrwal kui meie keerasime tänawale,
kus elas mu sõber Hans, nägin ma oma suureks
imestuseks tema atendes heledat walguft. Nii on
tema siis tõsiselt oma usinusest rääkinud, — wõtle-
sin mina. — Nii hilja istub raamatu taga!

— Waadate, — ütlesin ma naljatades oma
ilusa kaaslasele, — seal ülewal elab minu lähem
sõber. Onnetu walmistab raske eksami wastu ning
istub raamatute taga, selga sirget ajamata. Hoolas,
kui siipelgas. Iselaadi inimene.

— Oo, ma tunnen suurt huwi niisuguste
inimeste wastu, — sõnas huwitawalt miss Went-
wort. — Goodan, et teie mind temaga tutvustate.

Õhtel päewal astusin ma sõbra juure sisse.
Ta oli erl ja rõõmus, kuid mina leidfin siiski tar-
wikitult küsida, kas ta ta wäljapuhunud on.

— Miks ei pea ma siis puhlanud olema?
imestas Hans.

— Minewal õhtu õppisid sa ju nii hoolfakti
ja kaua.

— Kust fina seda tead?

— Mulle ütles sellest minu toas põlew lamp.

Ning ma jutustasin Hansule miss Wentwor-
tist ja tema soovis niisuguse iselaadi inimesega, kui
Hans, tutvust teha.

— Et ma ütelnud, et lõik oma usinusega
imestama panen, — hüüdis tema. — Ma tõotan
õhtu kui päewad, aga kui miss Wentwort läks, —
olen ma muidugi alati walmis tema jaoks.

Õnuga, ma tutvustasin neid ise oma õnne-
tuseks. Ise oma läga hoidfin ma rebelit, mida
mõõda ta alles ronis! Kui mina tema ilmutiseni
lootust lenda wõisin, siis kadus see nüüd lõpulitult.
Mu sõber Hans oli wiisakas noormees, lõbus jutu-
seltfiline ja peale selle weel see haruldane hoolfak!
Päewast päewa wiibis minu sõber Wentwort'i
pool, kuid tema tõb selle all ei kannatanud: iga
raifatud tund sai õhtel raamatu taga tagastiwõid-
tud. Sellest lõneles sägawa õhni põlew lamp.
Õhtil linn wõis mu sõbra Hans Brauni hoolfak
näha.

Et lõpetada seda, minu jaoks kurba lugu,
wõin ütelda, et sündmused nii järgnesid, nagu
nad järgnema pidid: mina kannatafin täielikku
katastroofi, aga Hans kosis nõibusliku misfi. Mul
ei jäänud muud üle, kui end saatuse alla helita.
Kas Hans eksamil läbi sai? Ei. Rõõmatus? Kah,
ei. Ta lihtsalt ei läinudki seal.

Kord tuli ta minu poole melankoolilises mee-
leolus.

— Kuu, — ütles ta, — kas ei leia sa, et
mina wäga lahjaks ning lahjatult jäänud olen?

— Mitte põrmugi.

— Kuid Mary tõendab seda, ning ka ise

tunnen ma, et tal õigus on. See on juba liig, niisugune alaline õpimine. Kuid üks puhas, mul tuleb eksam jätkata. Nii soovib tema. Ta oisustas, et ma pean ühes nendega Ameerikasse sõitma ja tema isa laialtsest ärist osi võtma, kus ma kasulik võin olla. Meie sõidame tuleval nädalal ning peame muidugi laulatatud saama.

Mina olin neid saatmas, kui nad ärasõitsid.

— Mina pan iseäranis palawalt sinu lätt suruma, — ütles sügawa tundmusega Hans, mind kõrwale wiies, — ja oled hea hing ja oled palju mu heaks teinud.

— Võta heaks, — wastasin mina suuremeeltelt, — sina oled enom tema wäärt, kui mina. Juba ütsti oma ütlemata hoolsusega näitasti ja et oled oma saatuse wääriline.

Kentsakas naeratus liugis üle Hansu huulte.

— Ostad ja waltida? — küsis tema.

— Annan sõna, et ma kellegile midagi ei ütlen, — järgnes minu wastus.

— Tunnistatan siis niisugusel korral, et ma seesama laiskworst olen, mis koolistiti.

— Aga . . . aga põlew lamp? — tuli mul meelde.

— Sige lihtne: tol õõs! unustasin ma ta põlema, aga pärast ei tahtu'anud juba sihigi. Nagu näeb, saan ma nüüd loia, mis õli peale kulutasin, kasugi tagasi, — jättis ta naerdes. — Onnistogu sinu jumal!

Kui ta ära sõitis, täitis mind imelik tunne. Ma andsin sõna kell gile sellest midagi mitte kõnelede, kuid kirjutada võin ma siiski ja teen ka hea- m elega seda.

W. W.-r.

Kinode streik ja muud sarnased põrutawad lood.

„Puntuid“ on kinod alganud ja ukсед kinni surunud, sest kallist linnamaksust nad nii lahti saada püüawad. Oh Tallinn, Tallinn, waeneke, mis osaks saanud sinule! Mis hakkad nüüd sa tegema, kust waimu walgust saad weel sa? Ja waene, waene elanik, mis teed sa siis, kui õhtu pikk? Ei kinosse nüüd pääse sa, pead kodus kurwalt istuma. Kui töötaks weel teatergi, siis oleks lugu teisiti.

Seal lõbust janti waataksid ja tabast nalja naeraksid . . . Ja neiud, peidud, kus nüüd te weel määrata свидание? Eks kinos olnud nõnda hea, nii pime — keegi sind ei näe . . . Seal pimedas wõis suudelda ja wahest kallistada ka.

Linn hädas „Grand-Mariinaga“, ei lõbumaksu sealt ta saa. Juut Barkan ühes rahaga on pannud Eestist plagama. Nüüd wõta, kust sa wõtad weel, kus pühad kõigil kinodel! Ei saa nüüd enam sedagi, mis waremini makseti . . .

Kuid linnawalitsus ju teab, mis maksu alla jälle seab. Ei ühest kohast raha saa, siis teisest kohast wõtad ta. Kõik loomad maksu maksusi, kõik lutikad ja täladki, kõik rotid, hiired, prussakad, kõik sääsed, kilgid, sitikad. Kui mõni mees käib mütsiga, siis linnamaksu maksu ta, kui mõni elust tüdineb ja sureb — maksu maksu weel! Ma arwan, et wõiks surma-saks kah maksta lõbustusemaks, sest tema sissetulekud ei ole senni piiratud . . .

Ed. Iroonia.

Märkused.

Ajalhehtedes ilmus järgmine reklaami kuulutus: „Eesti wabariigi kodaniku bloc-notes: 1) Piirituse tsheft wälja wõtta; 2) sissetulekumaks ära diendada; 3) wõidulaenu omandada ja 4) kassawekslid osta.“ Selle kuulutuse peale süüdistas üks kohalik leht rahaministeeriumi, kes nagu lord ja kohus dienduse awaldas, et wõidulaenu reklaam Etta kätte on antud ja sarnane kuulutus kogemata on ajalehtisise juhtunud, ilma et hra Ruff sellest ise midagi oleks teadnud!

Tore! Eesti telegraphi-agentuur seab kogu piirituse- ja wõidulaenu reklaami! Wiimati hakab ta ka „rahamune“ munema, Ruff ainult kiidab heaks, kirjutab alla ja asi nubi!

Tänaawal määrab üks „kroonumiinastanud“ olend pinsliga seina.

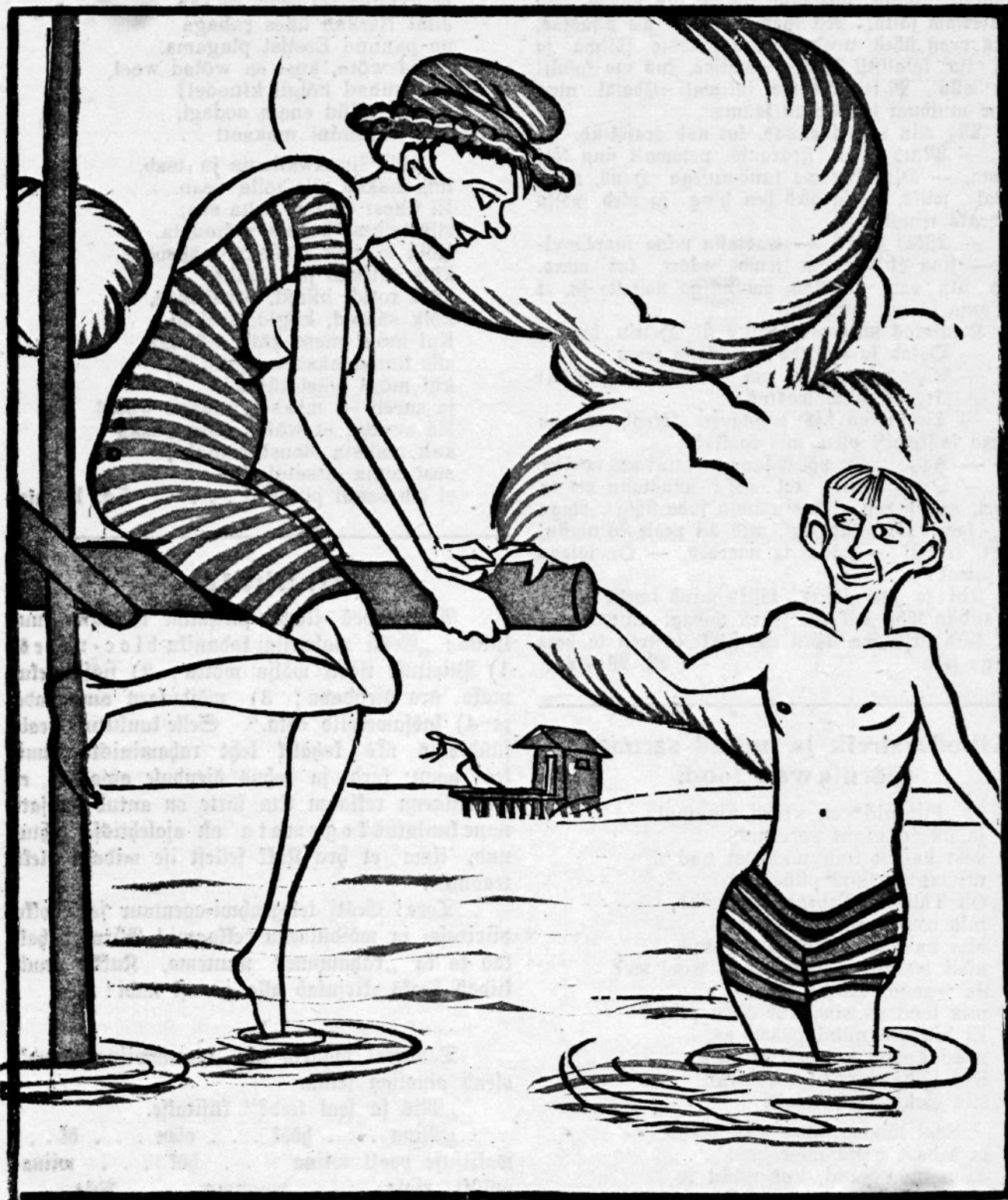
„Mis sa seal teed?“ küsitakse.

„Mina . . . hõõl . . . olen . . . õl . . . walitsuse poolt wiina . . . hõõl . . . wiinamüüki rigla . . . meerima . . . Nää . . . tunnen weidi maatri . . . hõõl . . . maatri tööb ja nii ongi hea le . . . leiba teenida! . . .“

Õhwi.

Muda.

„Kas me ei sõidaks paariks nädalaks Kuresaare mudawannidesse?“
 „Mudawannid mulle ei meeldi, olen nendega läbi ja läbi tuttaw — olin kaks kuud tšekileiwa wabrikus!“

Järgmine „Meie Mats“, nr. 70 ilmub laupäeval, 19. juunil.